

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački

Uvod i homilija

u euharistijskome slavlju ponedjeljka prvoga tjedna došašća
povodom zahvalnoga susreta športaša Zagrebačke nadbiskupije
u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskoga u Sesevskim Selima
Ponedjeljak, 1. prosinca 2014., u 18 sati

Uvod

Dragi gospodine župniče Antune,
subraćo svećenici i đakoni,
draga braćo i sestre,

u titraju plamena jučer upaljene prve adventske svijeće i ove smo godine pronašli put do ove crkve, kako bismo u zajedništvu vjere zahvalili Gospodinu za njegovu prisutnost i blizinu u ozračju športskih susreta, natjecanja i nastojanja.

U ime naše Nadbiskupije i nadbiskupa, kardinala Josipa Bozanića, zahvaljujem svima vama, počevši od koordinatora pastorala športaša u Nadbiskupiji, đakona Marijana, koji ste pomogli i pomažete da budemo više Crkva i da Bog bude vidljiviji u ozračju natjecanja i igre; da rastemo u uzajamnoj ljubavi i da istinske vrijednosti športa kao vjernici unosimo u našu hrvatsku svakidašnjicu.

Zato pred Gospodina u molitvi donosim vaše živote, drage športašice i športaši, treneri, voditelji klubova, župni animatori; živote vaših obitelji, ali i potrebe cijele nam nadbiskupije i hrvatske domovine.

Utišajmo u sebi buku, da ne bismo prečuli Božju riječ i njegov korak kojim nam dolazi ususret; probudimo čežnju za njegovim oprostjenjem i mirom i pokajmo se za svoje grijehе.

Homilija

Liturgijska čitanja: Iz 2, 1-5; Ps 122, 1-9; Mt 8, 5-11

I. Došašće kao da produžuje sliku kojom smo završili liturgijsku godinu, sliku zajedništva svih ljudi, sliku u kojoj narodi uzlazi na goru Gospodnju u njegov dom. Došašće, vrijeme iščekivanja, započinje poticajem na zajednički hod, započinje čežnjom za Božjom riječju i njegovim naukom. Izaija čuje kako ljudi govore: „On će nas naučiti svojim putovima, hodit ćemo stazama njegovim.“

To je put pronađenoga mira, to je hod u Božjoj svjetlosti. Toj čežnji pridružuje se srce psalmista koje pjeva radošću: *Obradovah se kad mi rekoše: Hajdemo u Dom Gospodnji!* Imamo li u sebi čežnje za tom svjetlošću i radošću? Imamo li poniznosti, pouzdanja i vjere o kojoj govori Isus na primjeru jednoga rimskog vojnika, čiju smo rečenicu unijeli u svako misno slavlje: *Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ...*

Isus upozorava svoj narod da ne bude ohol, da se ne oslanja na svoje uvide, na ljudsku snagu, nego da u vjeri vidi šire od svojih procjena. Na tolikim je primjerima pokazivao da oni koji su mislili da su blizu Bogu ostaju daleko; da je više vjere pronašao u srcima onih za koje su njegovi sunarodnjaci mislili da ih treba odbaciti i da su nedostojni.

II. Kao što vidimo i na ovome primjeru, Bog ne ide očekivanim putem; on rado skreće na put koji vodi do ljudi punih vjere, zaustavlja se i susreće ponizne ljude koji žele spoznati istinu, koji ju žele slijediti i koji se osjećaju grješnima; koji shvaćaju veličinu Božjega dara.

Gospodine, nisam dostojan da uđeš u moju svakidašnjicu; moj dom je odviše skroman, ne znam gdje bih te primio. Meni je dosta tvoja riječ, odjek tvoga glasa; zrnice tvoje pozornosti, komadić tvoga pogleda. Osjećaj nedostojnosti združio se vjerom u Isusovu riječ.

Kako je to samo satnik lijepo sročio. Ne znamo je li bio Rimljanin, možda Sirijac; je li se obratio Isusu na aramejskome ili grčkome koji je bio službeni jezik rimske administracije. Bilo kako bilo, na grčkome zvuči prekrasno: *samo reci riječ – eipè lógo*. Zašto prekrasno? Zato što koristi oblik nutarnjega dativa, srodnosti, istoga korijena glagola i imenice, čime se pojačava uloga Riječi. I u hrvatskome dobro zvuči: *izreci riječ, izreci po njoj svoju prisutnost*.

Tomu strancu je dovoljna Isusova prisutnost po njegovoj riječi. On kao vojnik poznaje vjerodostojnost i snagu riječi u međuljudskim odnosima, u redovitosti služba. Tim mu je dragocjenija riječ Onoga koga vidi kao vlast nad svakim životom; komu vjeruje i u njega se pouzdaje.

III. Isus je ponovno ušao u živote i misli svojih učenika, prijatelja i neprijatelja, na iznenađujuć način, govoreći o Crkvi u kojoj mjerilo nije ljudska, nego božanska pripadnost. Jer ljudi su, bez dubljega smisla, skloni podjelama, razbijanju zajedništva, neprihvatanju; uvijek s nekim svojim ciljem, opet prizemnim i kratkoročnim.

Zato mi je drago da svojim dolaskom na ovo euharistijsko slavlje, u zajedništvo ljudi koji vjeruju u Kristovu riječ i njegovu prisutnost, gradite zajedništvo koje svoj izvor ima u Bogu.

I zadnjih dana vidimo višeznačnost športa. S jedne strane se otkriva da šport ima snagu okupljanja, poistovjećivanja, slavlja i radosti, a s druge strane lako ga se može koristiti kao prostor sukoba. Žalosno je vidjeti da to u našoj domovini nije jedini takav prostor. Nekomu je očito stalo da se upravo u ona životna područja, u kojima je najvidljivije hrvatsko zajedništvo, neprestano unosi nemir i razdor.

Nama vjernicima mora biti stalo do zajedništva. Crkva je po svojoj naravi zajedništvo ljudi koje je Bog pozvao. Baš radi njega treba prepoznati sebičnost, oholost, nametljivost, ustrajnost u zlu, sve ono što ljude ne vodi prema radosti zajedništva. U dnu takvih stavova uvijek je moguće otkriti neistinu i ono što se suprotstavlja ljubavi. Hrvatsku je uvijek dijelila i vodila prema zlu neistina, odnosno izbjegavanje suočavanja s istinom.

Satnik iz Evanđelja prepoznaje istinu; on zna tko mu može pomoći, ali se pred Bogom osjeća premalenim. To je vjernički stav u došašću. Takav stav resi športaše-vjernike koji znaju da šport nije konačni cilj ni svrha. Konačni je cilj uvijek zajedništvo s Bogom koji želi biti u našem domu; koji je došao na svijet da bi se udomio, da bi Riječ postala tijelom, među nama i ostala s nama.

IV. Ovo večerašnje slavlje s vama, dragi športaši, potaknulo me je na povezivanje neočekivanoga Božjeg puta i njegova dolaska na zemlju, Isusove izjave o vjeri rimskoga časnika sa športskom vještinom koja je prisutna u mnoštvu športova.

Premda su najvidljiviji u športovima s loptom, postoje potezi, udarci koji posebnom vještinom vode do postizanja bodova.

U igrama s loptom ili kuglama jedno od najvećih umijeća očituje se u upućivanju lopte ili kugle tako da ona svojim okretanjem, rotacijom, mijenja očekivanu putanju i iznenadi protivnika.

Takav se udarac obično zove *effet* prema francuskoj riječi koja znači 'djelovanje', 'efekt', učinak. Pučki izraz 'felšanje' u sebi sadrži riječ koja znači pogriješku, promašaj, ali se ovdje radi o namjernome izbjegavanju punoga udarca. Radi se o zakonitosti koja je u fizici, prema njemačkome fizičaru i kemičaru Heinrichu Gustavu Magnusu (1802.-1870.), koji je u 19. stoljeću dao objašnjenje toj pojavi, poznata kao Magnus-Effekt

Dakle, u tenisu, stolnome tenisu, kao i u nogometu, rukometu, košarci, biljaru, baseballu, golfu i u drugim športovima, očituje se zahtjevnost i ljepota takvih poteza. Ta promjena smjera, neočekivanost putanje, iznenađenje... pomaže nam da ni u duhovnom životu ne ostanemo u svojim predodžbama, nepokretnosti i nebrizi.

V. Vještina takvoga upućivanje lopte pomaže izbjeći zapreke i otežava obranu. Obrambeni zid nije dostatan za one koji vide prostor za drukčiju putanju. Za takav udarac je potrebna osjetljivost, istančanost procjene; poznavanje terena i smirenost igrača. Nije toliko važna jačina udarca koliko odmjerenošć koja zna mjeru. Zato se negdje i zove 'rezanje' koje će u određenim slučajevima ubrzati, odnosno usporiti loptu. Postat će ono što izražavaju engleske riječi korištene u tenisu *slice* ili *topspin*.

Takve poteze mogu uvježbati ljudi koji imaju osjećaja, koji žele prodrijeti u igru, koji nose čežnju za dubinom i znaju da uvijek postoji neka neočekivanost.

Premda može izgledati da je svrha prevariti, ne radi se o prijevari. To najbolje pokazuju takozvani 'slobodni udarci', gdje je igra zaustavljena i sve se čini preglednim. Pa ipak, takav udarac donosi neočekivanost.

VI. *Effet* – potez koji je Isus često koristio, skrećući pozornost na uistinu bitno. Po njemu lako shvaćamo da nismo dovoljno spremni; da trebamo uzvratiti nekim drugim potezom da igra ne bude prekinuta i da se ne nađemo pred porazom. A koji je to temeljni kršćanski potez, svima moguć i uvijek iznenađujuć? Takva je jedino ljubav – neiscrpnna, neočekivana, učinkovita, vrijedna divljenja.

Iz dana u dan u došašću susrećemo Božje djelovanje koje nas poziva na čežnju, na dubinu, na vježbanje u dobru i na odražavanje ljubavi. Božje utjelovljenje, Kristova smrt i uskrsnuće, dar Duha i rođenje Crkve, to su Božji potezi koji su trajno vrijedni divljenja i zahvalnosti.

Uvježbati njihovu putanju znači svladati najveću prepreku za čovjeka, a to je grijeh, razaranje zajedništva i umiranje. Krist je prošao putem neočekivane novosti i ostavio nam svoju Riječ, znakove svoje ljubavi, među kojima je najveći upravo euharistija. Euharistija trajno ima isti *effet*, isti učinak – susret, radost i vječno zajedništvo.

No, Isus je pohvalio vjeru koja je veća sigurnost od bilo kakve druge sigurnosti; vjeru koja u ljudskome životu ostaje prvo i zadnje uporište, kada je sve drugo poljuljano.

Proroci su znali oslušivati i nositi Božju Riječ koja je osvjetljavala i ljubavlju zarotirala povijest, promijenila putanju ljudskih izgubljenosti i lutanja te nas dovela do dara Božje prisutnosti, da bismo i sami ljubavlju mijenjali putove nemira u mir, nesloge u zajedništvo. Molimo Boga da umnoži našu vjeru, da ne podizemo zidove pred upućenim darovima u naše živote.

Amen.